

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELOFIZETESI AR:

Egész évre 3 fnt, félévre 1 fnt 50 kr, irás szám 10 kr. Előfizetési pénzek és reklámzajok Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felolós szerkesztő: **Dr. KHÁL ELEK.**

Társ-szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr, többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlitter petitsora 25 kr.

A munkáskérdés.

1898. július hó 29.

A nemzetközi szocialisták által elterjesztett hülye ígék immár teljesen hatástalanok a népre, mely lassan-lassan kezd kiábrándulni belőlük. Ez a mostani aratási munkálatok előtt tünt ki legjobban, mikor is ezer meg ezer számban jelentkeztek a „czuczilisták” munkára. Nemrég még: „nincs Isten, nincs haza” jelszó alatt a birtokok felosztásáról álmodoztak s ime, most mint megtért bünösök munkáért kopogtatnak.

De az Isten gyorsabb volt. Az ország nagy részén maga aratott. Míg a szegény gazda könybe borult szemmel nézte vetése pusztulását, a megtért „czuczilisták” csak annyit mondhattak: megérdemeltük.

Hivatalos kimutatás szerint átlag 10000 arató maradt munka nélkül.

Ez a szám ijesztő nagy s hogy itt sürgős intézkedésre van szükség, azt belátta maga Darányi földmívelésügyi miniszter is, ki most a kereskedelemügyi miniszterrel karöltve, az oly égetővé vált munkáskérdés megoldásán fáradozik. Legközelebb már megállapodás várható úgy az utépítési, mint az ipari munkák iránt történendő intézkedések iránt.

Hát ez igen helyes.

Népiünkél ugyan az ipari munkát megkedveltetni nem lesz könnyű feladat, de az ne rettentse vissza az intéző köröket attól, hogy ezt a fontos kérdést — bár áldozatok árán is — sikerrel megoldják.

Tegyük félre egyelőre a szűkkeblűséget és a szigoruan vett anyagi érdeket. Hozzanak némi áldozatot a hazának és népének azáltal, hogy adjanak előnyt — bár kezdetben veszteség árán is — a magyar munkásoknak és nyujtsanak nekik alkalmat és módot arra, hogy a gyakorlott idegen munkások mellett beletanulhassanak a különféle ipari munkákba. Valamint részesítsék őket mindjárt kezdetben oly bánásmódban, hogy kedvöket ne veszítsék és helyzetökkel kibékülhessenek, mert lehetetlen, hogy amire idegen ember képes, azt egy magyar ember megtanulni és megtenni ne tudná.

A kezdet nehézségeit és költségeit sokszorosán fogja kárpótolni az a rendkívüli szolgálat, a melyet a hazának és a közügynek tesznek. Ha ily módon tisztességes megélhetést biztosító munkát nyujtunk a haza határain belül munkásosztályunknak, ugy ne féljünk a kivándorlástól és a szocializmustól, mely alól kiszedjük végleg a talajt.

A munkáskérdés sikeres megoldásához hozzájárulni magának a társadalomnak is kötelessége.

Nagy hiba volt kezdetből, hogy a műveltebb osztályok nem igyekeztek maguknak a munkásokra befolyást szerezni és egyes esetekben a munkások igazait megvédeni egyes kapzsi munkaalék vagy tisztjeik visszaélései ellen. Ha ez értelmebb és méltányosabban gondolkodó osztály magának meghallgatást biztosít a munkásosztálynál, eléri azt, hogy nem az izgató elemek kerülnek felül és állnak élükre, hanem épen a leghiggaitab elemek, kik egyáltalán nem a harezot akarják, nem a felforgatást czélozzák, hanem csak a helyzetük javítására törekcsenek, amihez kétségtelen joguk van.

Másrészt ugyancsak a társadalomnak kötelessége elősegíteni a munkásosztálynál az önszegély gondolatát, a szövetkezeti eszmet.

Ha egyszer a munkásmozgalom helyes irányba terelített, ha a munkások megszokták az egyesülést, a közös célra való együttműködést, felébred bennük az önszegély eszméje. Nem fognak megvalósíthatlan ábrándokon rajongani, egy közös céljuk lesz csupán: a munka és élet.

Az intéző körök feladata a munkás-

A „Muraszombati és Vidéki” társasága.

Moszkvai levél.

Moszkva, 1898. júl. hó 20.

Mikor a moszkvai magyar dalársulat szerződését elfogadtam s vonatra ültem, hogy messze idegenben próbáljak szerencsét, valami különös lehangoltság vert éret rajtam. Fájót elbucsnuzni szép Budapestünktől, mely hálátlan nem volt hozzám soha. De tépelődéseim nem sokáig tartottak. Egy éles fütty s a vonat zakatolva megindult. Vitt engem messze, idegen emberek közé, bizonytalan jövő elé.

Itt vagyok most Moszkvában, ebben a hatalmas és szép koronázott városban s lelkesedéssel nyulok a tollhoz, hogy az „oroszk szent városának” minden nagyszerűségét megközelíthetőleg leírjam. Csak megközelíthetőleg, mert tollam gyöngébb, semhogy hű képét adhatná Oroszország második székvárosának nagyszerűségéről.

Nem mondom általánosságban, de mi magyarok nagyobbrészt barbár, műveletlen népek tartjuk az oroszot, vagy amint mi mondjuk: „muzs-kát.” Engem is a hosszu uton ez az aggodalom bántott, de ime kellemesen csalódtam. Egy modern

impozáns város tárult fel szemem előtt, melynek külső benyomása egészen elragadó. A hosszu palatások, a széles utak óriási forgalma, szóval minden arra mutat, hogy Moszkva igazi világváros. No meg, hogy itt az orosz nép éppenséggel nem barbár, bizonyítja az, hogy szívében örökké ott az Isten s az a 365 templom nem csak külső díszül szolgál Moszkvának.

A vallásosság itt mély gyökeret vert a nép lelkében s nem érdektelen feljegyezni, hogy az asszonyok, férfiak templomhamenat előtt tisztára megmosdanak s csak így lépnek az Ur színe elé. A templomban pedig térdelve, földig hajolva imádkoznak.

A templomok közül néhány magosan kiválik aranyozott kupoláival, mely a szemnek elragadó látványt nyujt.

Legnagyo bszérűbb a „Kremli”-ben levő Iván-toronny, melynek egyik óriási harangja 13.000 kgr. súlyu. A templom belseje pedig valóságos szemkáp-ráztató. A falak, oszlopok tiszta színes márványból valók; a templom belsejéig pedig 15000 gyertyaláng világítja. Említést érdemelnek a templom belsejében levő szent képek, melyek híres orosz festők művei s értékük valóságos mesés. Például „A végvácsora” 100000 rubel, „Madonna” 60000 rubel, „Mária” 30000 rubel értékű stb.

Ami a divatot illeti, az itt is kezdi helyét elfoglalni az előkelőbb osztály körében. Míg ellenben a paraszt (muzsik) a félvilágért sem cserélné fel egyszerű nemzeti viseletét. A bérkocsiosok (izvoscsik) és a kétfogatu gumikerekű kocsiosok (líhacsok) viselete igazán sajátos. Nadrágon kívül bokáig érő szoknyát viselnek, melyre még zubbonyt is öltenek. A zubbony hátán két oldalt részut, ragyogó, de hamis kövek vannak erősítve s hogy ez náluk mit jelképez, azt nem sikerült megtudnom. Allítólag a kocsiosban ülő pasasérok szeméinek gyönyörködtetésére.

Az időjárás itt most a lehető legmelegebb s csak azt mondom, hogy holdogok a magyarok, mert fogalmuk sincs az igazi kánikuláról. Az orosz kánikula az igazi, mert 44 fokos alul nem adja. A nap oly melegen tüz le az égről, hogy szinte leperzseli az ember kezéről a szövetet. Az utcák öntözése itt ismeretlen, mert a vizek itt roppant szőkiben vagyunk s ez jóformán kelendőbb portéka, mint Magyarországon a komlóé.

Leírom az orosz katonaság délezege hadiáit is, bár tudom, hogy sokan megmosolyognak érte. Ily, nem is mindennapi, ha egy fiatal nő aperte nyilvánosan kimondja, hogy biz nem megvetni való legénykék azok az orosz vitézek.

szakegyletek előmozdítása s a szövetkezeti eszme terjesztése. Ha ezt a feladatukat teljesítik, az igazgatók alul elvonják a talajt s megtették a döntő lépést a munkáskérdés megoldásához.

Az erdőnyalva.

Multkoriban tett ígéretemhez képest rövidesen elmondom az ugy nevezett erdőnyalváról azokat a dolgokat, melyeket minden gazdának tudnia szükséges, hogy ha állatain ezen — néha tetemes károkat okozó — betegségtől óvni, illetőleg fellépése esetén az elpusztulástól megmenteni akarja.

Az erdőnyalva (erdőkór, Enteritis-enzootica, Wald- oder Holzkrankheit) tavaszal, erdőn vidéken, különösen szegényebb nép jóságai (leginkább szarvasmarhán, de juh, kecske, sőt lovon is felléphet) között előforduló, nagy terpentin- és gyantatartalmu fák hajtása, rügyei élvezete után fellépő, s mérgezésben nyilvánuló betegség.

Legtöbbször oly helyeken lép fel, hol tavasz felé kifogyván a takarmányból, kénytelenek a szegényebb sorsu tulajdonosok, sőt néha a takarmányszák esztendőben a gazdagabbak is az erdőbe hajtani jóságait. A kihézzett jóságok nem nagyon változatos, megessi a mit telél, így mohón falja be néha még a fenőfagyalvat is, vagy más terpentin-, gyanta-, cseszav- vagy egyéb igtatóanyagot tartalmazó fák hajtásait, vagy savanyu füveket, s egyéb mérgező növényeket.

Az ilyen erdői leletetés után néha tömeges megbetegedéssel találkozunk, s nem ismervén az okot, nem tudjuk a haj elhatalmasodásának elejét venni.

Azonban ne gondoljuk, hogy csak tisztán erdői leletetés alkalomával léphet fel ezen betegség. A mult év tavaszán egy közeli gazdaságba hirtelen egy jármos ökor bevonulása. (Cselszög által okozott rosszkaratu mérgezést kellett volna kideríteni) A leirt tünetekből és a bevonulásnál talált elváltozásokból erős gyanum volt, hogy erdőkór esete forog fenn. A héres vállatásából azután kitudt, hogy a betegség fellépte előtt az ökor behajtatott a közeli patakhoz itatás céljából. Az itatásból fűdés lett, (természetesen a héres részéről is, mi — tekintve az akkor lévő szokatlan meleg időt — nem is esoda) s ez alatt a később elhullott ökor a vízfőle hajló fűzfa vékony galányból ugyancsak lakmározott. Tekintve véve még azt is, hogy azután a bendőtartalom gondos megvizsgálásokor abban a nyomanyéniségű fűzfalevél ismertünk fel, a betegség eredetét minden kétségget kizárólag beigazoltunk találtuk.

A huszárok uniformisa rövid, fekete atlá, arany zsinórral, hasonló a magyar honvédekéhez, valamint vörös sapka és nehéz lovassági kard. A dsüdásoké fehér sapka, kék nadrág és görbe kard. Messze kimagaslik ezek közül a gyalogság, melynek nagy a tekintélye. Ide csak protekcióval juthatni be s csupa előkelő, gazdag emberekből van egybeállítva. Az ezredeket ugy hüllönözöttetik meg egymástól, hogy minden ezred katonájának vállán rézsám van, mely annak az ezrednek számát jelképezi. Ugyisintén a esillagokat is vállukon viselik.

Szó, ami szó, az orosz katonaság van olyan dölveg, mint a mienk

A magyart és francziát itt végtelenül imádják.

Daltársulatunk, mely jelenleg 22 nőlől és 7 férfiből áll, folyton lelkes orváczió színhelye. A nyári helyiség, ahol most vagyunk, a „Mavritani“ nevet viseli. De van egy gyönyörű télikertünk is, a „Strelna“, mely olyan búbajos, hogy hozzá foghatót képzelné sem lehet. Van benne többek közt egy 500 éves palma, mely oly terébeny, hogy az épület tetőjének lebontása nélkül el sem volna onnan vittethető.

Az oroszok rendkívül lelkesednek a magyar zenéért s leírhatlan az a tomboló tapsvihár, mely

A betegség rendszeren több állaton lép fel egyszerre és pedig, mint már említetttem, rendszerint eredeti leletetés után és a következő körítéteket mutatja: Az étvágy valamint a kórözés is csökken. Hasfájdalom mutatkoznak. Az állat a hasa felé tekintget, hátsó lábával a hashoz rugdölyög, sőt nem ritkán a földhöz is verimagát. (Szóval az u. n. kólíka tünetek észlelhetők.) Nem ritkán göröcsök, s ringatózások is mutatkoznak. Legtöbbször székrekedést találunk. Az állat csak nagy erőlködéssel tud egy kevés bélsarat üríteni, s ezen bélsár nyákos, vérrrel kevert. Később fellép a hasmenés, mikor is a bélsár hig, rizslészerű lesz. A vese táj nyomorgatására fájdalmat árul el az állat. Nagyon jellemző a fájdalomvárá a gyakori, fájdalmas, véres vizelés. Az állatok sekszor, de csak keveset vizelnek. A vizelet színe a hozzá kevert nagy mennyiségű vértől sötét vörös színű. Ha az ilyen vizeletet fel fogjuk és állani hagyjuk, az edény fenékén nagymennyiségű — vérből álló — fehéres-vörös üledék keletkezik.

Telenekről, kecskéekről a tej is megváltozik, a menyiben kellemetlen szagú és kesernyész ízű lesz.

Ezen betegségben szenvedő állatok bőre megkeményedik. Az állat folyton soványodik, mindig vérszegényebb lesz, — s ha a idejekoriban nem gondoskodunk gyógyításáról — 4—5 nap, máskor pár hét alatt elpusztul.

A gyógyulás rendszeren pár hetet vesz igénybe. Bevonulásnál a nagyfokú lesoványodáson kívül a gyomorban, bélben, a vesékben és a húgyhólyagban találunk elváltozásokat.

A bendő, reczés, valamint az oltógyomor nyálkahártyója (belső fala) a gyuladás kópt mutatja, vagyis ezen gombok fala sötétvörös színű megvastagodott; a bendőben nem ritkán ép faleveleket is találhatunk. A belek közül különösen a vékony belek vannak hasonlóképen elváltozva s számos véromlésekkel fedett a bél nyálkahártyája; a bélsár nyulós, hig, szanyos színű, igen gázos, néha vérrrel kevert. A vesék vérbőveket, sőt bakrón vérzésekét is találunk bennök. A húgyhólyag fala szintén meg van vastagodva, vörös posztóhoz hasonló színű, s a legtöbb esetben sok véres vizeletet tartalmaz.

A beteglek gyógykezelésénél első teendőnk a betegség előléző ok megszüntetése, eltávolítása legyen. Vagyis oda hasunk, hogy jóságaink a veszedelmes legelőről eltávolodjanak, s vagy más legelőre hajtunk őket, vagy pedig ha lehetséges, istállózzuk, s friss fűvel, vagy jó minőségű, pulva szemával tartunk őket. Ezen intézkedések nélkül hiába való minden fáradságunk, mert a míg a betegséget előléző ok behatásának ki vannak téve állataink, addig azok felépülését nem várhatjuk, mert hisz a mennyit építünk, javítunk gyógyszeres adagolásával

ben egy magyar népdal eléneklése után részünk van „Jeza, ricza, kukoricza“, „Pántlikás kalapom“, „Ritka árpa, ritka buza, ritka rozs“ ez. nótákat néha 10-szer is megismételtetik velünk.

Összevetve mindezeket, nincs okom panaszkodni sem az életmód, sem egyéb dolgok ellen. Van jó magyar szakácsunk, kényelmes lakásunk s az a tisztelet, melyben itt részesítenek bennünket, erőt, buzdítást nyújt nekünk a kintarsára.

Gyönyörű helyen lakom, a Petrovski-Parkban, melynek regényes szépségét gyöngye vagyok híven esetelni.

Mégis, mikor eszembe jut jó anyám és drága hazám, könyözve sóhajtozom a költővel:

„Hej! de szívem csak azt sugja: jobb otthon!“

Adler Vilma.

a beteg szervezetben, ugyannyit, sőt tán még többet rontunk az által, hogy azt a káros ok behatása alól nem vonjuk el.

Csak képzelnék el, hogy mennyivel nehezebben betegszik meg egy teljesen egészséges szervezet, mint egy olyan, mely már megvan többé-kevésbé támadva; önkénytelenül arra a következtetésre kell jutnunk, hogy minél tovább és minél többször hagyjuk a kártékony anyagokat a szervezetre hatni, annál súlyosabb lesz a kár, s annál nehezebb lesz azt leküldeni; sőt mozdíthatom, hogy a baj mindegyes feljúlásával nagyobb mérvet fog ölteni, ugyannyira, hogy — dacára minden igyekezetünknek melyvel azt meggátolni szándékozunk — feltétlenül az állat elpusztulását kell maga után vonnia.

Ha a haj kezdetei ériük, mikor még szorulás (székrekedés) van, jó keserűsöt adni, (200—300 gr egy adagban) vagy mégjobb 50—100 gr. glaubersót, mindegyiket lehet vízben oldva betölteni; de jobb, ha lenmagfőzetben adjuk.

Ha a vesetáj nagyon fájdalmas, rakjunk oda hidegvesz borogatásokat.

Gyengeség ellen hely bor, borszesz, kámför, fekete kávét stb. adni.

Ólomcukor, tannin, vas, vagy plane opium belső adagolását bizuk az állatorvosra.

A fenti kezeléssel, s még hozzá a gyengye fűvet is adhatunk a betegnek, a legtöbbször megmenthetjük állatainkat. Nagyon természetes, hogy sokat segítünk a betegekben lisztes, korpás moslék adásával, vagy ha nyálkás, olajos szereket adunk belsőleg, vagy a végbélen át ezekkel irrigáljuk őket.

Czelom fentiek elmondásával nem egyedül lapunk igen tisztelt olvasói, szóval a jobb módu gazdaközönség állatainak a jelzett betegségtől óvása, vagy esetleg gyógykezelése volt; mert nagyon jól tudom, hogy ezen betegségek a nagyobb bírtokosok vagy hérlők jóságai csak nagyon ritkán, nagyon elvétve vannak kitéve; de annál gyakoribb a szegény ember barmai közt épen annak a szegény embernek az állatát szakta megtámadni, akit ha jóságja elpusztul, szászorta jobban ér a csapás mint a jómódu gazdát. Azért telát azt hiszem, nem fogok esalatkozni, ha soraimat azon reményes bocsátom utjára, hogy ezzel — az olvasó közönség által a szegényebb sorsu állattulajdonosnak nyújtott tanács képében — éppen a megélhetéssel küzdő gazdatisaikon lesz esetről-esetre segítve.

Linter Ákos.

H i r e k.

— Nyári mulatságunk miként a már szétkildött és mai számunkban egész terjedelmében közlét megívó mutatja, rendkívül fényesnek ígérkezik. A rendezőbizottság teljes erővel elkövté mindent, hogy a közönség várakozását kielégítse és az előlézőlétekből ítélve, annyi szép és új mutatványt, mint akkor lesz a sötétér árnyas gesztenyefái alatt, e vidék még sohasem látott. Halljuk, hogy ugyanez nap a regedei németek is terveznek valami ünnepélyfölt. Elvárjuk a jáfás hazafias közönségtől hogy inkább ezt az új egyeletet fogja támogatni részvételével mint a külföldi e nemű vállalkozást, melynek osztrák patriotikus színeze miatt is kell, hogy minden jórával magyar ember arról elmaradjon, a mi mulatságunkat pedig felkeresse, mert itt valóban magasztos, nemzeti ezélokra áldozza filléreit. — A rendezőség mult csütörtöki összejövetelén nemcsak a programm kivételének módozatát állapította meg, hanem a mutatványok és látványosságok gazdag sorát még tetemesen ki is bővítette, hogy, hogy bátran elmondhatjuk, mikép a közönség számára tartogatott meglepetések minden várakozást messze felülmölök lesznek. Újból kérjük az ügy t. barátait, hogy a díjakra és nyereményekre szánt tárgyakat mennél nagyobb számban sziveskedjenek dr. Czipott Zoltán alelnök urhoz vagy e lap szerkesztőjéhez beküldeni.

— Kiténtetés. Amint biztos forrásból értesülünk, Vogler József széchenyuti savanyviz tulajdonos ismét nagy kitüntetésben részesült. Ugyanis a brüsseli kiállításban az összes savanyvizet közt az ő vize nyerte el az első díjat a diszoklevelet, mit a napokban kézbesítettek neki.

Valóban csak örülünk, amikor ily országra szóló hírt közölhetünk szerény lapunkban, a széchenyuti (petánzi) savanyvizű kitüntetéséről írhatunk. De meg is érdemelte ezen kitüntetés, mert a széchenyuti savanyvizűforrás egyike a legjobb savanyvizű forrásoknak, nemcsak vidékünkön, hanem messze országban is. A széchenyuti savanyvizű az itten található savanyvizű-források közt a legfiatalabb. Űzemét csak 1882-ben kezdte meg s rövid 16 év alatt nemcsak az országban, hanem messze külföldön is már számos kitüntetésben részesült. Mi elég bizonyíték arra, hogy a széchenyuti savanyvizű hazánk első üdítő és gyógyvízei közé tartozik és Magyarországnak már nem kénytelen üdítő és gyógyvízeit idegen országból hozatni, a mikor ezt jobb minőségben és olcsóbban megkapja itthon széchenyutól, (Petánzon) Vogler urak pedig ezen kitüntetéshez csak gratulálnak.

— **Mindazok,** a kik f. hó 17-én, kitüntetésem alkalmával becses megjelenésükkel megstízteltek, fogadják ez uton is szíves köszönetemet. Berke János, Jellész.

— **Megdézsmált nászajándék.** A fiatal Szápáry Pál gróf, a ki csak nem régen nősült, a nyarat Biacs-Szt. Péteron szándékozik töltetni. Az új házaspár érkezését az előre küldött nászajándék sokasága jelezte. Ifét nagy láda érkezett meg Nagy-Szt. Miklósról, a hol tegnap akarta azokat átvenni a gróf titkárja. Az átvételnél azonban azt a kellemetlen felfedezést tette, hogy az egyik láda tetje fel van vesztve. A ládát tanuk előtt kinyitották, tartalmát megvizsgálták és ekkor kitűnt, hogy három monogramom kétáru arany gyertyatartó hiányzik. Az esetet nyomban bejelentették a csendőrségnek, a mely most azt nyomozza, hogy a lopás utközben, vagy az érkezési állomáson történt-e.

— **A körmen-d-németujvári vasut ügyében** — mint értesülünk — legújabbban olyan fordulat állott be, hogy az építés már legközelebb, legkésőbb 4-5 hét leforgása alatt kezdetét veszi.

— **A vármegyei pótdók és utadó** az aratás után erőlyesen fog behajtani. — Saját érdekében figyelmesteljünk a hátralekötött községektől ezen köztartozás lerovására, nehogy az állami végrehajtó utján való behajtás az ugys súlyos terheket növelje.

— **Trafikok zárórái.** A pénzügyminiszter a legközelebbi napokban a kisebb dohánytűzősök záróráinak megállapítása érdekében az alábbi körrendelet intézte valamennyi kir. pénzügyigazgatóságok: 33.169. szám m. k. p. ü. m. Körrendet.

Tárgy kisebb községekben fenálló dohánykisarudák zárórái tárgyában. A dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 15. §-a értelmében a dohánykisarúsok üzlethelyiségeiket esti 9 óráig kötelesek nyitva tartani. Minthogy a kisebb községekben a zárórának pontos betartása, a mennyiben ily helyeken a forgalom a téli hónapokban az esti órákban teljesen megszűnik, a jövedék érdekében nem szükséges, fólhatalmazom a kir. pénzügyigazgatóságot, hogy oly községekben, a hol a 9 órai záróra szigorú betartását a helyi viszonyokhoz képest a fenti szabálytól eltérő időbe állapíthatja meg olyképen, hogy az ily üzletek az október—márczius hónapok estei 7, az április—szeptember hónapokban estei 8 órákor bezárhatók legyenek. Budapest, 1898. július 2-án. L. u. k. c. s. k. A fenti pénzügyminiszteri körrendelet értelmében a szombathelyi kir. pénzügyigazgatóság a zárórák helyenkint való végleges megállapítása iránt a szükséges intézkedéseket megtette.

— **Sintér Jóska** (Holezmann József) elfogatásáról a következő részleteket közli velünk tudósítónk. Az elfogatás Borovnyák J. kerkafői gazdának az erdő szélén magánosan álló házában történt. Holezmann, ki a vidék lakosságának beteg állatait gyógyította, már több nappal elfogatása előtt megígérte az említett gazdának, hogy megnézi beteg tehenét, s ha lehet, meggyógyítja. A tehenék ugyan nem volt semmi baja, az állítólagos betegséget Borovnyák csak ürügyül felhasználta, hogy Sintért törbe csalja. A gazda erről rögtön értesítette a f.-lendvai csendőrséget, mire az őrsvezető két csendőr kíséretében a helyszínére sietett s itt elrejtették. Több napig tartózkodtak itt a csendőrök, de Holezmann nem jött. Végre megunták a télen várakozást s otthagyták lehelnyüket, hogy másutt keressék Holezmann. A gazda időközben ismét találkozott Holezmannnal, s kérdésre vonta, vajjon miért nem jön el hozzá, beteg tehené meggyógyítására. Holezmann erre megígérte, hogy még az nap biztosan eljön. Borovnyák azonnal értesítette a gyanafalvi csendőr-őröst kiküldött és éppen akkoriban a közelben tartózkodó járórt, Geisler Mórt és társait, kik erre Borovnyák lakásába mentek és itt egy szobába vonultak vissza. Holezmann este fél tíz órákor csakugyan megjelent 14 éves fiával együtt, kit előre küldött a házba, hogy nézze meg, biztos-e minden a házban és a ház körül. A fia a sötétben nem látta meg a boglyakemenzre mögé húzó két csendőrt és megnyugtató jelentést tett atyjának. Holezmann erre megígérte a tehenet, aztán azt mondta, hogy majd főz a számára a konyhában orvosságot. A gazda meg Holezmann betétek a konyhába, a fia meg kiinn maradt a ház előtt. A kotyvaszték főzése közben azonban egyszerre nesz hallatszott a konyha melletti szobából, mire Holezmann felugrott és menekülni akart, de az erős Borovnyák rávetette magát és fogva tartotta, míg a megjelenő csendőrök vasra nem verték a hírdelt rablót. Kétesóví vadászfegyverét és két pisztolyát természetesen elvették tőle. Mikor Holezmann látta, hogy minden ellenállás hasztalan, látszólag benyugodott a sorsába s csak azt mondta Borovnyáknak: „Hiszen még ki fogok szabadulni!” Másnap fiát is elfogták és atyjához vezették, ki ekkor a szt.-gotthárdi csendőrsz. börtönében állt. Mikor fiát meglátta, iszonyu dühbe jött s kérte a csendőröket, engedjék meg, hogy tisztességesen nyakon vágja a fiát, a szamarat, ki oka volt elfogatásának. A csendőrök persze nem teljesítették óhaját. Mint értesülünk Holezmann József Stájerországból jött át hozzánk mint gyógykóvacs s igen szép keresete volt. A szegény népek marháját ingyen gyógyította s a lakosság hálából segítette őt az üldöző hatóságokkal szemben.

— **A vármegye és a falkola-felügyelő.** A földmívelésügyi miniszter módosított végzettségekkel a falkoláról és befűtásról alkotott vármegyei szabályrendeletet. A miniszter azt kívánja, hogy a törvényhatóság nagyobb számban rendszeresen falkola-felügyelő állásokat és azokat díjazza, holott a vármegye a miniszter ezen kívánásának teljesítését már ismételve megtagadta.

— **A kerületi betegsegélyző pénztárnak** egyike azon intézményeknek, mely az ipari munkákkal foglalkozó egyének és munkások érdekeit üdvösen és humanosan képviseli. Hogy ezeknek a kerületi betegsegélyző pénztáraknak ügyenete és forgalma mily rohamosan emelkedik, bizonyítja, az hogy egyes városokban 8—10000 között változik a tagok száma, míg a fővárosban működő központi pénztárnak egyedül 187.000-re rug a bejelentett tagjainak száma. A kerületi betegsegélyző pénztárak rohamos emelkedése arra indította a kereskedelmi minisztert, hogy részletes tájékoztatást kerétt magának ezen pénztárak állapotáról. Mint hírlik a kerületi betegsegélyző pénztárak államosítása a közel jövőben bizonyosan várható.

— **A dézsma** ugyan megszűnt már, de nem mindenütt. A határ szélén Vashidegkut vidékén a régi jó szokás szerint még most is tizedelik a gazdák, és megígérte, sőt még annyi bátorságot is vesztett maguknak ezek a jómadarak, hogy a maguk részét a mezőn mindjárt ki is csepelik.

— **Mulatság.** A ferezfalvi önkéntes tűzoltó-egylet augusztus hó 14-én Ferezfalván jótékonycélu nyári mulatságot rendez, melyre a meghívás a következő meghívót bocsátotta ki. *Meghívás:* A ferezfalvi önk. tűzoltó-egylet által f. 1898. évi augusztus hó 14-én, Ferezfalván az özyegy Hansl Lipótné-fele vendéglő kerti helyiségében nyári tánczenéppel rendeztetik, melyre kívül

czimzett Urat (és b. családját) tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: személyjegy 30 kr, családjegy 50 kr. Kezdeté délután 2 órákor. Az egyenruhában megjelent tűzőltó bajtársak a belépti díj felét fizetik. A zenét a közkezeltségű „Fitya” zenekara szolgáltatja. Jó étel és italokért a legjobban van gondoskoda. Felhívások közzététel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Megleletezhető-e a csomagokba tett levelek?** Többször fordult már elő, hogy a póstai csomagokba levelet is tettek és legtöbb esetben az ily leveleket tartalmazó csomagokat helyegyenként miatt megleletezték. P. díj a póstai csomagokba igenis szabad levelet, illet-e közléseket tenni. Erre nézve hivatkozhatunk mindkét a Pénzügyi Közlöny 30-dik számában (1896. évf.) megjelent pénzügyminiszteri rendeletről, melyet 51.180. szám alatt adtak ki. Kivételt képeznek oly csomagok, melyek olecsó szállításhoz részesülnek, mint az áruminták, keresztökök, ezekbe írásbeli közléseket nem szabad tenni.

— **A gabona-uzsora ellen.** A földmívelésügyi miniszter rendeletileg tudatja és közhírré tétetni rendeli azt, miszerint a gazdaközönség figyelemre, sőt kitanítva legyen a hatóságok által arra nézve, hogy a lakásaihoz ellátogatni szokott gabonalkuszkokkal az eleség eladásra íránt alkut kötni óvakodjanak, mert ezen alkusok legtöbbje a kis gazdákat megkorsóítja, a természet olecsórt lefoglalja, egy részét a vételárunk előlegezi, arról váltót is vesz és a tudatlan gazdákat nem ritkán tönkre juttatja.

— **Végzetes szerencsétlenség** történt folyó hó 22-én délután Alsó-Lendván, Marton Kálmán fűszer- és vaskereskedésében. A cégfőnök az üzlet egyik segédjét és Vefohics Mátyás bolti szolgát egy horzó spirítuszka a pinceszébe való szállításával bízta meg. A fejtesnél valami véletlen dolog közbejöttével a szolga kezéből a petróleumlámpa kiesett, melytől a spirítusz egy része meggyullt. A keletkezett tűz Vefohics ruhájára is elterjedt s csak a rögtöni segély menthette meg a teljes elégtételt. Dacára a rögtöni orvosi segélynek, a szolga felépüléséig kevés a remény. Hogy robbanás és tűz a pinceszében nem keletkezett, annak köszönhető, hogy a pince minden nyílása hatóságilag teljesen elzáratot minek következtében a tűz tovaterejedése megakadályoztatott.

Nyilttér*.)

Az e rovat alatt közöltétek nem vállal felelőseget a szerk.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól 14 ftt 65 krig méterenkint, — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 ftt 65 krig méterenkint, a legdivatosabb szövés, szín és mintázattal. Próbát fogyasztóknak postaiár és vámenyemen valamint házhoz szállítva, mintákat pedig postafordultalval küldünk: **Henneberg** 6. selyemgyárai (es. és kir. udvari szállító) Zárchen. — Magyar levelezés. Svájczka kévszeri levélhőlyeg ragasztandó. 6.

399/98. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a muraszombati kir. járásbírósig 3540/97. számú végzése folytán a gyanafalvi takarékpénztár végrehajtató javára Gombócz András gorhelyi lakos énen 600 ftt tőke, emnek 1895. évi július hó 26. napjától számitandó 8% kamatai és eddig összesen 72 ftt 44 kr perköltés-köve-elés erejéig elrendelt kiköltésű végrehajtás alkalmával bíróság felolglalt és 401 ftt-ra becsült 2 ló, 1 úszó, 4 szekér, 2 sertés, 1 pajtá és 1 sádbólt álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek az V. 114/98. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen vagysis Görhgyen alperes lakásán leendő eszközölésére

1898. évi augusztus hó 13-ik napján

délután 1 órája határidőül kitétik és ahhoz venni szándékozik ezenel oly meggyőzésel hivtnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igénynek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint fizetendő.

Kelt Muraszombaton, 1898. évi július hó 25-ik napján.

Tóth Miklós,
kir. bíróság végrehajtó.

Vasuti menetrend

Budapest—Győr—Szombathely

	regg.	regg.	d. u.	d. u.	este
Budapest	6.50	8.50	1.45	2.20	5.54
Győr	11.57	4.41	5.30	2.36	
Kis-Czell	6.15	1.52	6.02	8.49	4.32
Sárvár	7.10	2.25	6.25	9.34	5.06
Vép	7.50	2.51	—	10.07	5.31
Szombathely	8.10	3.04	6.52	10.23	5.44

Szombathely—Győr—Budapest.

	d. u.	regg.	d. u.	este	éjjel
Szombathely	4.—	9.08	12.39	11.—	2.50
Vép	4.19	—	12.52	11.14	3.06
Sárvár	4.55	9.33	1.16	11.41	3.36
Kis-Czell	5.46	10.01	2.21	12.24	4.36
Győr	—	11.28	4.37	4.58	3.—
Budapest	—	2.05	7.15	9.20	7.35
					1.25

Gráz—Szombathely

	regg.	regg.	regg.	este
Gráz	5.42	4.50	8.10	6.10
Gyanafalva	7.53	5.19	10.54	8.59
Szent-Gotthárd	8.04	5.44	11.09	9.15
Rátót	8.16	6.09	11.26	9.33
Csákány	—	6.25	11.36	9.43
Körmend	8.33	6.46	11.50	9.57
Egyh.-Rádoz	—	7.05	12.04	10.12
Kis-Unyom	—	7.23	12.18	10.26
Szombathely	9.01	7.40	12.31	10.40

Szombathely—Gráz

	regg.	d. u.	d. u.	este
Szombathely	6.06	1.—	3.16	6. 9
Kis-Unyom	6.19	1.18	3.29	—
Egyh.-Rádoz	6.33	1.36	3.42	—
Körmend	6.48	1.57	3.56	7.25
Csákány	7.03	2.21	4.09	—
Rátót	7.12	2.34	4.18	7.40
Szent-Gotthárd	7.32	3.07	4.36	7.24
Gyanafalva	7.53	3.36	4.53	8.04
Grázba érkező	10.25	4.—	7.35	9.59

Szombathely—Köszeg

	regg.	d. e.*	d. u.	este
Szombathely	6.45	11.00	3.15	7.05
Német-Genes m. h.	7.01	11.15	3.31	7.21
Lukácsháza m. h.	7.18	11.31	3.48	7.38
Köszeg	7.31	11.43	4.01	7.51

Köszeg—Szombathely.

	regg.	d. e.*	d. e.	d. u.
Köszeg	4.55	8.05	11.51	4.26
Lukácsháza m. h.	8.08	8.19	12.04	4.40
Német-Genes m. h.	5.24	8.35	12.20	4.57
Szombathely	5.31	8.50	12.34	5.12

*) Csak koldos és ponteken közlekedik.

HIRDETÉSEK

felvételnek

e lapok kiadóhivatalában.

MEGHIVÓ

a „VENDVIDÉKI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET”

által

saját pénztára javára

Muraszombatban, a sétatéren

folyó 1898. évi augusztus hó 7-én tartandó

TÁNCZMULAJTSÁGGAL ÉS TOMBOLÁVAL ÖSSZEKÖTÖTT

NAGY LÁTVÁNYOS NYÁRI ÜNNEPÉLYRE,

melyen a n. é. közönség mulattatására különböző csodálatos dolgok és mutatványok lesznek bemutatva.

Varieté színház. Kezdeté d. u. 5 órakor.

Magyarok bejövetele.

Óriási körkép.

Festettek: Myczkievicz János lengyel és Spányi Béla magyar világhírű festőművészek.

Első muraszombati Derby-futtatás. Kezdeté délután 4 órakor.

Régiségtár.

Lepényevés-verseny.

Nagy Confetti.

Egyéb számtalan szellemi és testi produkció e célra szerződött európai hírv művészekől.

Több jeles zenekar.

Két vendéglő.

Kitünő ételek és italok.

Kezdeté délután 4 órakor.

A nagyérdemű közönség pontos megjelenése kívánatos.

Belépti díj személyenként 1 korona.

Minden belépő a pénztárnál díszes jelvényt kap, melyet vissza köteles és mely örök emlékül csak 20 fillérért kapható.

Feltöltözések és tombolatárgyak köszönettel fogadtnak, az utóbbiak Dr. Czippott Zoltán és Dr. Khál Elek urakhoz Muraszombatba küldendők.

Különlegesség polcsokak, hal-
bék és kenyérlavacskák ellen.

"Zacherlin"

mely és a háziállatokon
elforduló érszdek ellen

Zacherlin csodálatosan hat! Mindennemű rovarokat meglepő erővel megöli és a létező

férgeket gyorsan és biztosan nyomtalanul elpusztítja, — miért is a vevők ezreitől kerestetik. Ismertető jelei: bepecsételt üveg, 2. „Zacherl” név.

Kapható:

Muraszombatban: ASCHER B. ÉS FIÁJÁL,
és FÜRST A. ÉS FIÁJÁL.Szent-Gotthárdon: EINBECK KÁROLY, FRIEDRICH JAKAB
és LUTHER LAJOSNÁL.